

บทที่ 7

อิตาลี หลังสงครามโลกครั้งที่ 1

เศรษฐกิจและสังคม

หลังจากที่ได้ลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 แล้วอิตาลีรู้สึกผิดหวัง เกี่ยวกับข้อตกลงในสนธิสัญญาสันติภาพ เศรษฐกิจตกต่ำ มีชาวอิตาลีอพยพออกไปทำมาหากินในต่างประเทศมากโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา และในฝรั่งเศสเนื่องจากไม่มีงานทำในอิตาลี เกิดปัญหาคนว่างงาน ประชาชนยากจน เกิดภาวะเงินเฟ้อรัฐบาลมีหนี้สินมาก การค้าตกต่ำ รัฐบาลตั้งกำแพงภาษีสินค้าขาเข้าในอัตราสูง การอุตสาหกรรมและการเกษตรกรรมหยุดชะงัก เนื่องจากอิตาลีขาดเงินทุนและแรงงาน ตลอดจนเครื่องจักรที่จะไปพัฒนาประเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ดินจากคนอื่นและรับจ้างทำงาน ประชากรยากจน สังคมเสื่อม มักมีปัญหาทางสังคมอยู่เสมอ

ทรัพยากรธรรมชาติในอิตาลีมีน้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ อิตาลีขาดแคลนถ่านหิน ไม่สักเหล็ก และน้ำมัน ที่ดินส่วนใหญ่ไม่เหมาะที่จะทำการเกษตรกรรม แต่อิตาลีก็มีหินอ่อนและกำมะถันมาก ประชากรไม่รู้จักรักษาเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์ การอุตสาหกรรมไม่ก้าวหน้า ไม่มีตลาดโลก ขาดทุนทรัพย์ การคมนาคมขนส่งสินค้าไม่สะดวก ประชากรส่วนใหญ่ยากจน ไม่รู้หนังสือ ไม่มีความรู้ทางการเมือง การปกครอง

การปกครอง

ภายหลังสงคราม อิตาลีต้องเผชิญกับปัญหาทางการเมือง รัฐบาลอ่อนแอ ขาดกำลังทหารที่เข้มแข็ง และผิดหวังในการเจรจาสันติภาพหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เกี่ยวกับการเรียกร้องอาณานิคมในแอฟริกาและตะวันออกไกลเพิ่มขึ้น ภายในประเทศพวกสังคมนิยมได้รับอิทธิพลจากพวกบอลเชวิคในรัสเซียต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบคอมมิวนิสต์ ต้องการยึดอำนาจในการปกครอง สนับสนุนให้พวกกรรมกรนัดหยุดงานและเดินขบวนทำความเดือดร้อนให้แก่รัฐบาลและเจ้าของโรงงานมากขึ้น รัฐบาลต้องทำการปราบปรามการจลาจลเรื่อยมา ชาวอิตาลีส่วนใหญ่ชอบลัทธิเผด็จการ และไม่สนใจการปกครอง ชำระราชการส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบและขาดความสามารถ

พรรคการเมืองที่สำคัญได้แก่ พรรคสังคมนิยม พรรคแคธอลิก พอปพิวลิสต์ พรรคเสรีนิยม และพรรคฟาสซิสต์

พรรคสังคมนิยมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มปฏิวัติและกลุ่มวิวัฒนาการซึ่งมีอิทธิพลมากกว่า ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 พรรคสังคมนิยมได้รับความนิยมจากพวกกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาเศรษฐกิจทำให้พรรคสังคมนิยมมีอำนาจมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ โฆษณาหลักการที่จะให้ความคุ้มครอง และแก้ปัญหาเศรษฐกิจของพวกกรรมกรให้มีการกินดี อยู่ดีขึ้น

พรรคพอพพิวลิสต์ (Populism) หรือคริสเตียนเดโมแครต (Christian Democrat) เป็น พรรคการเมืองที่ศาสนจักรเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย มี Don Sturzo พระชาวซิซิลี เป็น ผู้นำ นโยบายของพรรคนี้คือการปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น มีการแบ่งที่ดินให้แก่ชาวนาต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยม และต่อสู้เพื่อสิทธิการเลือกตั้งของสตรี

พรรคเสรีนิยมเป็นพรรคของชนชั้นกลาง เป็นพวกที่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีรัฐธรรมนูญและพรรคนี้ได้เป็นรัฐบาล หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 และต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รัฐบาลชุดนี้มีนาย ลุยจิ ฟัคตา (Luigi Facta) เป็นนายกรัฐมนตรี ขอบกพร่อง ของรัฐบาล คือดำเนินนโยบายแบบเก่า ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้ ทำให้ประชาชนไม่พอใจต้องการได้รัฐบาลที่เข้มแข็งและสามารถแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ ให้ดีขึ้น และพร้อมที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองอื่น ๆ ที่พร้อมจะมาจัดตั้งรัฐบาล

ใน ค.ศ. 1921 ได้มีการเลือกตั้งทั่วไป พรรคฟาสซิสต์ได้คะแนนนิยมจากประชาชนมาก เบนิตโต มุสโสลินี (Benito Mussolini) หัวหน้าพรรคได้ให้ความสำคัญแก่ศาสนาในอันที่จะช่วย พัฒนาประเทศ ทำให้ผู้นำทางฝ่ายศาสนจักรหันมาสนับสนุนพรรคฟาสซิสต์ นอกจากนี้พรรคฟาสซิสต์ ยังมีนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ทำให้ได้รับความนิยมสนับสนุนจากเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม มากขึ้น ผู้นำในรัฐสภาต้องการให้มุสโสลินีจัดตั้งรัฐบาลผสมเพื่อทำการปกครองประเทศ มุสโสลินี ได้ประกาศว่าจะปราบพวกคอมมิวนิสต์และนำความสงบสุขมาให้แก่ประเทศชาติ เป็นที่นิยมของ พระเจ้าวิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ 3 (Victor Emmanuel III) ดังนั้น มุสโสลินีจึงได้รับเชิญให้จัดตั้ง รัฐบาลผสมเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 1922

มุสโสลินีและพรรคฟาสซิสต์

เบนิตโต มุสโสลินี (Benito Mussolini) เกิดใน ค.ศ. 1883 และถึงแก่กรรมใน ค.ศ. 1945 มีบิดาเป็นช่างเหล็กที่ยากจน นิยมลัทธิสังคมนิยม ทำตนเป็นคนนอกกฎหมาย เพื่อล้มระบอบการ ปกครอง มุสโสลินีมีชีวิตในวัยเยาว์ท่ามกลางบรรยากาศของการปฏิวัติต่อต้านรัฐบาล และเขาเอง ก็เป็นพวกสังคมนิยมสนใจในการเมืองตั้งแต่ยังหนุ่ม เขาประกอบอาชีพช่างและอาชีพอื่น ๆ ที่จะ หาได้ และได้เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ชอบอ่านหนังสือประเภทการเมืองและการปฏิวัติ เขามีประสบการณ์ทางการเมืองเบื้องต้นในพรรคสังคมนิยม (Socialism) ของอิตาลี ความ

สามารถในการพูดช่วยให้เขามีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ใน ค.ศ. 1912 เขาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกของคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) และเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ *Avanti* ในปีต่อมาเขาออกจากพรรคสังคมนิยม เขามีความรู้ลึกในชาตินิยมอย่างรุนแรง และได้สมัครเป็นทหารในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำการรบระหว่าง ค.ศ. 1915-1917 ได้รับบาดเจ็บสาหัส และกลับมาประกอบอาชีพเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตามเดิม

เมื่อมีการปฏิวัติเกิดขึ้นในรัสเซียใน ค.ศ. 1917 นั้น มุสโสลินีชื่นชมกับการปฏิวัติของพวกบอลเชวิคมากในระยะแรก แต่ในระยะต่อมาเขากลับไม่เห็นด้วยและเป็นศัตรูกับพรรคคอมมิวนิสต์ในอิตาลี พรรคคอมมิวนิสต์ยุ่งให้พวกกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมนัดหยุดงานเดินขบวนและก่อการรุนแรง มุสโสลินีจึงต่อต้านคอมมิวนิสต์ด้วยการรวบรวมนักศึกษาและทหารนอกราชการจัดตั้งพรรค *Fasci di Combattimento* ต่อมาเมื่อมีชื่อว่าพรรคฟาสซิสต์ (Fascism)¹ จัดตั้งขึ้น ค.ศ. 1919 ที่เมืองมิลาน สมาชิกของพรรคสวมเสื้อเชิ้ตสีดำ² ได้ทำการต่อต้านฝ่ายซ้ายและกลุ่มการเมืองอื่น ๆ วัตถุประสงค์สำคัญคือต้องการสถาปนาคำขวัญเรื่องของประเทศ ช่วยเหลือประเทศชาติให้พ้นจากการรุกรานของพวกคอมมิวนิสต์ มุสโสลินีได้รับความสนับสนุนจากเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมและเจ้าของที่ดินในด้านการเงิน

การเคลื่อนไหวของเขาทำได้ดี โดยเฉพาะเมื่อโรงงานอุตสาหกรรมถูกยึดใน ค.ศ. 1920 เจ้าของโรงงานสนับสนุนมุสโสลินีมากขึ้น และประชาชนส่วนใหญ่เรียกร้องให้ต่อต้านมหาอำนาจพันธมิตร เนื่องจากไม่พอใจสนธิสัญญาสันติภาพ

ในปลายปี 1921 มุสโสลินีรวบรวมสมาชิกทั้งหมดได้ประมาณ 3 แสนคนในการเลือกตั้งทั่วไป เขาต้องการมีอำนาจในการบริหารประเทศ ในขณะที่พรรคฟาสซิสต์ ได้รับการสนับสนุนนี้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคฟาสซิสต์ก็ยังมีน้อยมาก มีประมาณ $\frac{1}{10}$ ของจำนวนผู้แทนทั้งหมด และใน ค.ศ. 1922 มุสโสลินีเรียกร้องให้พระเจ้าวิกเตอร์ เอมมานูเอลที่ 3 ปรับปรุงรัฐธรรมนูญใหม่ เมื่อไม่ได้รับผลเขาจึงรวบรวมกำลังทหารจากมิลานมายังกรุงโรมเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1922 ร่วมมือกับพวกสมาชิกฟาสซิสต์ในกรุงโรม นายกรัฐมนตรีคือ นายลุยจิ ฟัดดา (Luigi Facta) จึงประกาศกฎอัยการศึก และก่อนที่พรรคฟาสซิสต์จะเข้ายึดกรุงโรม กษัตริย์อิตาลีเลยนก็ยอมปรับปรุงรัฐธรรมนูญเปลี่ยนรัฐบาลชุดใหม่ และให้มุสโสลินีดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป

---

1. มาจากคำว่า FASCIO หมายถึงสโมสร และคำว่า FASCES หมายถึงไม้รูปขวานของพวกโรมันโบราณ
2. เลียนแบบกองเสื้อเชิ้ตแดงของกักริบัลดี

การปกครองของมุสโสลินี

เมื่อมุสโสลินีเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เขายึดหลักการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1848 เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของสมาชิกสภาซีเนทและสภาผู้แทนราษฎร และยอมให้มีสมาชิกที่สังกัดพรรคการเมืองอื่น ๆ ได้

ในระยะต่อมาสมาชิกสังกัดพรรคสังคมนิยม (Socialism) และสมาชิกพรรคอื่น ๆ ทำตนเป็นฝ่ายค้านรัฐบาล เขาจึงยุบพรรคการเมืองอื่น ๆ ปรามปรามศัตรูทางการเมือง คงเหลือแต่สมาชิกที่สังกัดพรรคฟาสซิสต์เท่านั้น และใน ค.ศ. 1938 เขาได้เปลี่ยนชื่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นสภาผู้แทนสมาคมฟาสซิสต์ (Chamber of the Fasci and Corporations)

การปกครองในระยะหลังเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มุสโสลินีดำเนินการปกครองตามนโยบายของพรรคฟาสซิสต์ คือมีการปกครองตามระบอบเผด็จการมีความรู้สึกในชาตินิยมที่รุนแรงต่อต้านประชาธิปไตย เสรีนิยม สังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ มุสโสลินีต้องการทำนุบำรุงเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้าขึ้น ให้ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี และต่อจากนั้นไม่จำเป็นต้องมีเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเขาถือว่าเป็นของล้าสมัย ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1922 มุสโสลินี มีอำนาจปกครองตามระบอบรัฐสภาเป็นระยะเวลา 1 ปี เขาจัดระเบียบการปกครองในระบอบใหม่ ทำให้ประชาชนบางกลุ่มทำการนัดหยุดงานเข้ายึดโรงงานอุตสาหกรรม เกิดการจลาจลขึ้นทั่วไป และในการเลือกตั้งครั้งใหม่ ค.ศ. 1924 พรรคฟาสซิสต์ชนะคะแนนเสียง 63% และจากนั้นมุสโสลินีก็มีอำนาจมากขึ้น ใน ค.ศ. 1925-1926 เขามีอำนาจเด็ดขาด เรียกตนเองว่าผู้นำ (Il Duce) มีอำนาจในการออกกฎหมายในปี ค.ศ. 1928 เขาได้ออกกฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่ยกเลิกการหาเสียงและจำกัดขอบเขตในการเลือกตั้ง

มุสโสลินีจึงใช้อำนาจการปกครองระบอบเผด็จการ มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวก็เป็นผู้นำแต่ผู้เดียว มีอำนาจสูงสุดในรัฐสภา แต่งตั้งสมาชิกที่สังกัดพรรคฟาสซิสต์เท่านั้นเข้าเป็นสมาชิกรัฐสภา พรรคฟาสซิสต์มีลักษณะชาตินิยมต่อต้านประชาธิปไตยต่อต้านสังคมนิยม และต่อต้านคอมมิวนิสต์ เขาใช้อำนาจเผด็จการออกกฎหมาย กำจัดคู่แข่งทางการเมือง ควบคุมอำนาจทางศาลและการศึกษาเป็นต้น โดยผ่านสภาสูงสุดของพรรคฟาสซิสต์ซึ่งมีอำนาจสูงสุดในรัฐ มุสโสลินีสามารถเรียกประชุมโดย มีสมาชิกไม่ครบองค์ประชุมและกำหนดวาระที่ประชุมเอง

เศรษฐกิจ

มุสโสลินีใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ คือ ลัทธิฟานิชย์นิยม (Corporatism) รัฐเข้าควบคุมเศรษฐกิจ ใน ค.ศ. 1927 รัฐบาลประกาศกฎบัตรของแรงงาน (Labour Charter) เน้นเรื่องการทำงานว่าเป็นหน้าที่ต่อสังคมเพื่อสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ

รัฐบาลห้ามประชาชนอพยพออกนอกประเทศ ส่งเสริมให้มีการเกิด รัฐบาลช่วยแก้ปัญหา

คนว่างงานให้ลดน้อยลง ปรับปรุงทางการเกษตรให้ได้ผลพอเพียงกับการครองชีพ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ทางด้านการอุตสาหกรรม มีการรวบรวมการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มาเป็นของรัฐ รวมสหภาพแรงงานเป็นสมาคมอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล รัฐบาลจัดตั้งระบบบริษัท (Corporative System or National Council of Corporation) ในแต่ละเมืองมีผู้แทนกรรมกร รวมกันเป็นสมาคมผู้แทนกรรมกร และมีสมาคมผู้แทนนายจ้างประชุมร่วมกับผู้แทนพรรคฟาสซิสต์ กำหนดค่าแรงงานและเงื่อนไขในการทำงาน ห้ามนัดหยุดงาน และกำหนดผลิตผลที่ตลาดต้องการ เพื่อจะได้ไม่กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ในด้านการศึกษาและการศึกษา

เพื่อให้ประชาชนซึ่งส่วนมากเป็นพวกโรมัน แครอลิกสนับสนุนการปกครองระบอบฟาสซิสต์ มุสโสลินีได้ทำความตกลงกับสันตปาปาไพอัสที่ 11 (Pius xi) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1929 ได้ลงนามในสนธิสัญญาแลตเทอรัน (Lateran Treaty) เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับเขตของสันตปาปาในกรุงโรมให้เป็นรัฐวาติกัน (Vatican) มีเนื้อที่ 107 เอเคอร์ เป็นรัฐอิสระ รัฐบาลอิตาลีจ่ายเงินสด 750 ล้านดอลลาร์และพันธบัตรพันล้านดอลลาร์ ให้แก่สันตปาปาและพระองค์จะระงับการเรียกร้องใด ๆ จากรัฐบาล

ในด้านการศึกษา รัฐบาลอิตาลีส่งเสริมการศึกษาแก่เยาวชนให้เลื่อมใสลัทธิฟาสซิสต์ แต่ขัดกับการศึกษาทางศาสนาของเยาวชนซึ่งอบรมให้เด็ก ๆ เลื่อมใสในคริสตศาสนาตั้งแต่เริ่ม

นโยบายการต่างประเทศ

มุสโสลินีต้องการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติและฟื้นฟูเศรษฐกิจการเมืองให้มั่นคง มีความรู้สึกในชาตินิยมมาก อิตาลีมีความจำเป็นต้องมีอาณานิคม เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบ ระบายสินค้าอุตสาหกรรมและระบายพลเมืองซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี นอกจากนี้อิตาลียังต้องการขยายดินแดนของตนให้กว้างขวางขึ้นไปอีกเพื่อสร้างความเจริญและเป็นมหาอำนาจเหมือนอดีต ฝึกหัดทหาร บำรุงกองทัพ และฝึกเยาวชนให้รักการทหาร

กรณีพิพาทกับกรีซ

ใน ค.ศ. 1923 อิตาลีมีกรณีพิพาทกับกรีซในปัญหาการปักปันเขตแดนระหว่างกรีซและอัลบาเนีย อิตาลีเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากเทลลินี (Tellini) ชาวอิตาลีถูกยิงตาย มุสโสลินีจึงส่งเรือรบไปประตมยิงเกาะคอร์ฟู (Corfu) ของกรีซ กรีซร้องเรียนต่อสันนิบาตชาติ ประเทศมหาอำนาจจึงเข้ามาไกล่เกลี่ยปัญหานี้

การรุกรานออสเตรีย (เอธิโอเปีย)

อิตาลีต้องการเข้าครอบครองออสเตรียมานานแล้ว แต่ไม่ประสบผลสำเร็จอิตาลีจึงตั้งฐานทัพอยู่ที่โซมาลีแลนด์ และเอริเทรีย ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับออสเตรีย และในที่สุดเกิดกรณีพิพาท

ระหว่างพรมแดนขึ้น อิตาลียกกองทัพเข้ารุกรานออสเตรีย เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 1935 และเข้ายึดครองในต้นปี ค.ศ. 1936 ออสเตรียจึงร้องเรียนต่อสันนิบาตชาติ ที่ประชุมลงมติให้ลงโทษอิตาลีทางเศรษฐกิจ (Economic Sanctions) กล่าวคือห้ามประเทศสมาชิกองค์การสันนิบาตชาติติดต่อดำขายกับอิตาลี แต่อิตาลีไม่เดือดร้อนเนื่องจากยังมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์การสันนิบาตชาติ นอกจากนี้ยังมีประเทศที่ไม่ร่วมมือกับองค์การสันนิบาตชาติคือ เยอรมนี ฮอลแลนด์ อังกฤษ

อิตาลีไม่พอใจการตัดสินใจขององค์การสันนิบาตชาติ จึงลาออกจากสมาชิกภาพ ใน ค.ศ. 1936 ความร่วมมือของกลุ่มมหาอำนาจอักษะ (Axis Power)

อิตาลีมีนโยบายการปกครองที่สอดคล้องกับเยอรมนีกล่าวคือต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ รุกรานประเทศเพื่อนบ้าน ไม่พอใจสนธิสัญญาสันติภาพ และปกครองตามระบอบเผด็จการ โดยมีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ทั้ง 2 ประเทศได้ร่วมลงนามในสนธิสัญญา แกนโรม-เบอร์ลิน (Rome-Berlin Axis) ใน ค.ศ. 1936-1939 ทั้ง 2 ประเทศได้ส่งทหารไปช่วยสงครามกลางเมืองของนายพลฟรังโก ซึ่งเป็นฝ่ายขวาได้สำเร็จ

เยอรมันมีนโยบายการต่างประเทศที่สอดคล้องกับญี่ปุ่น คือเป็นปฏิปักษ์ต่อรัสเซีย และได้ลงนามในข้อตกลงต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ (Anti Communist Pact) เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1936 ดังนั้นเยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่นจึงได้ลงนามในสนธิสัญญาพันธมิตรที่ชื่อว่ากลุ่มมหาอำนาจอักษะ และมุสโสลินีได้เป็นผู้แทนอิตาลีในการประชุมตกลงที่เมืองมิวนิค (Munich Conference)

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1939 นั้นอิตาลีประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1940 ทำการสู้รบทางภาคใต้ของฝรั่งเศส และใน ค.ศ. 1941 เกิดการจลาจลภายในประเทศ มุสโสลินีถูกบังคับให้ลาออกจากตำแหน่งและถูกประหารชีวิตใน ค.ศ. 1945

บทสรุป

ประเทศอิตาลีในระยะเวลาระหว่าง ค.ศ. 1919 - 1922 นั้นมีวิกฤตการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในยุโรป กล่าวคือเกิดปัญหาสังคม เศรษฐกิจและการเมือง มีคนว่างงานมาก ส่วนใหญ่เป็นทหารนอกประจำการ การอุตสาหกรรมและการเกษตรไม่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น อิตาลีรู้สึกผิดหวัง และไม่พอใจประเทศมหาอำนาจพันธมิตรโดยเฉพาะประเทศอังกฤษที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาลับที่ทำกันเมื่อ ค.ศ. 1915 คือฝ่ายสัมพันธมิตรจะให้ดินแดนต่าง ๆ ตามที่อิตาลีต้องการ คือดินแดนที่มีชาวอิตาลีอาศัยอยู่ แต่อยู่ภายใต้การปกครองของออสเตรีย ได้แก่แคว้นเทรนติโน (Trentino) ทริเอสเต (Trieste) และไทรอลภาคใต้ (South Tirol) เป็นต้น แต่อิตาลีไม่ได้ตามที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้อิตาลีจึงเอาใจออกห่างจากกลุ่มประเทศพันธมิตรและก่อนที่สงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้น อิตาลีก็ร่วมเป็นพันธมิตรกับเยอรมนี และญี่ปุ่น เป็นกลุ่มประเทศอักษะเนื่องจากมีนโยบายการปกครองที่คล้ายคลึงกัน

พรรคการเมืองต่าง ๆ มีบทบาทภายหลังสงคราม พรรคที่มีความคิดเห็นรุนแรงได้แก่โซเชี่ยลลิสม์ (Socialism) และคอมมิวนิสต์ (Communism) พวกที่หัวรุนแรงต้องการทำการปฏิวัตินัดหยุดงาน และเข้ายึดโรงงานอุตสาหกรรม และได้ก่อการปฏิวัติใน ค.ศ. 1920 เนื่องจากขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจัง การปฏิวัติจึงไม่สำเร็จ

หลัง ค.ศ. 1922 ฐานะทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมพรรคฟาสซิสต์ (Fascism) เข้ามามีอำนาจทางการเมือง แรกทีเดียวนั้นพรรคฟาสซิสต์มีจำนวนสมาชิกน้อยมาก และเพิ่มขึ้นตามลำดับ มีมุสโสลินี (Mussolini) เป็นผู้นำ เขาพยายามสร้างอำนาจให้มั่นคง โดยกำจัดพรรคคอมมิวนิสต์ พรรคฟาสซิสต์ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม เจ้าของที่ดิน ผู้บริหาร ตลอดจนทหารและพลเรือน ใน ค.ศ. 1922 มุสโสลินีได้เสนอนโยบายการปกครองของเขาต่อพระเจ้าวิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ 3 ซึ่งเป็นกษัตริย์ปกครองในเวลานั้น การเดินทางเข้ามาในโรมพร้อมด้วยกองทหารของเขา ทำให้พระเจ้าวิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ 2 แต่งตั้งให้เขาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1922

การปกครองของมุสโสลินีในระยะแรกนั้น มุสโสลินียอมรับรัฐธรรมนูญฉบับเดิมแต่ใน ค.ศ. 1924 เขาทำการปราบปรามพรรคการเมืองอื่น ๆ ที่เป็นศัตรูกับรัฐบาล กำจัดสมาชิกสภาที่ไม่สังกัดพรรคฟาสซิสต์ แล้วสนับสนุนพรรคฟาสซิสต์ให้ทำการปกครองประเทศเพียงพรรคเดียว เขาเริ่มปกครองตามระบอบเผด็จการในเดือนมกราคม ค.ศ. 1925

มุสโสลินียังคงให้พระเจ้าวิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ 3 ปกครองต่อไปสนับสนุนกษัตริย์และเจ้านายในราชวงศ์ ซาวอย เพื่อเป็นการเอาใจทหารและประชาชน สมาชิกในสภาซึ่งเนทเป็นผู้ที่สังกัดพรรค

ฟาสซิสต์เท่านั้น ส่วนสภาผู้แทนราษฎรขาดความสำคัญลงไป อำนาจการปกครองที่แท้จริงเป็นของมุสโสลินี เข้าดำรงตำแหน่งผู้นำของอิตาลี (Il Duce) ปกครองโดยใช้อำนาจเผด็จการ พรรคฟาสซิสต์มีอำนาจในการบริหารประเทศ ควบคุมทั้งการทหารและการตำรวจ

ทางด้านเศรษฐกิจ มุสโสลินี ได้ทำนุบำรุงเศรษฐกิจให้ดีขึ้นส่งเสริมให้มีประชากรเพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยกับจำนวนประชากรที่เหลือน้อยภายหลังสงคราม ห้ามประชาชนออกไปทำมาหากินในต่างประเทศ ส่งเสริมการอุตสาหกรรม การชลประทานเพื่อการเกษตร

ทางด้านการศึกษา รัฐบาลได้ตกลงทำสนธิสัญญากับรัฐสันตปาปา คือสนธิสัญญาแลตเทอแรน (Lateran Treaty) ใน ค.ศ. 1929 ทำความเข้าใจต่อกันกับสันตปาปา Pius ที่ 11 รับรองรัฐวาติกันเป็นรัฐอิสระ จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองและการปกครองของรัฐบาลอิตาลี แต่ยังมีเรื่องขัดแย้งกันทางด้านการศึกษา สันตปาปาต้องการอบรมเยาวชนให้เลื่อมใสคริสตศาสนา ซึ่งขัดกับรัฐบาลต้องการให้เยาวชนเลื่อมใสในลัทธิฟาสซิสต์

ในด้านการต่างประเทศมุสโสลินีมีนโยบายขยายอาณาเขตและเรียกร้องอาณานิคมเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบระบายพลเมือง และระบายสินค้าอุตสาหกรรมเป็นการแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และสร้างความเป็นมหาอำนาจให้แก่อิตาลีเหมือนเดิม

ใน ค.ศ. 1923 ได้มีปัญหาเกี่ยวกับการปักปันเขตแดนระหว่างกรีซและอัลบาเนียซึ่งเป็นของอิตาลี มุสโสลินีส่งเรือรบไปประตมยิงเกาะคอร์ฟู (Corfu) ของกรีซ สันนิบาตชาติเข้ามาไกล่เกลี่ย และเห็นว่ากรีซเป็นฝ่ายผิดต้องจ่ายค่าทำขวัญให้แก่อิตาลี

ค.ศ. 1935 อิตาลีมีปัญหาเกี่ยวกับการพรมแดนกับออสเตรียหรือเอธิโอเปีย จนกลายเป็นสงคราม อิตาลีเข้ายึดออสเตรีย รัฐบาลออสเตรียได้เสนอให้สันนิบาตชาติช่วยพิจารณาปัญหานี้ และสันนิบาตชาติลงโทษอิตาลีทางเศรษฐกิจ แต่อิตาลีไม่เดือดร้อนแต่ประการใดยังคงทำการค้ากับสหรัฐอเมริกาได้ เนื่องจากสหรัฐอเมริกาไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์การสันนิบาตชาติ อิตาลีไม่พอใจและขอลาออกจากสันนิบาตชาติใน ค.ศ. 1936

ชัยชนะของอิตาลีแสดงให้เห็นว่าอิตาลีมีประสิทธิภาพในการสงคราม ต่อจากนั้นอิตาลีได้เจริญสัมพันธไมตรีกับเยอรมนี ได้ลงนามในข้อตกลงแกนโรม-เบอร์ลิน (Rome - Berlin Axis) ใน ค.ศ. 1936 เนื่องจากมีนโยบายการปกครองที่คล้ายคลึงกันต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ได้ส่งกองทัพไปร่วมสงครามกลางเมืองในสเปน เข้าช่วยเหลือนายพลฟรังโก เป็นพวกฝ่ายขวา ทำสงครามต่อต้านรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายซ้ายและได้รับการสนับสนุนจากรัสเซีย อิตาลีได้ลงนามในความตกลงร่วมกันกับเยอรมนีและญี่ปุ่น เป็นกลุ่มประเทศมหาอำนาจอักษะ (Axis Power) ร่วมกันทำสงครามต่อต้านประเทศมหาอำนาจพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ 2

คำถามทบทวน

1. เพราะเหตุใดอิตาลีจึงเป็นพันธมิตรกับเยอรมนีและญี่ปุ่นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2
  2. จงกล่าวถึงนโยบายการปกครองของมุสโสลินี
  3. อิตาลีมีบทบาทเกี่ยวกับองค์การสันนิบาตชาติอย่างไรบ้าง
-